

Z cizích revuí.

Pešadiski glasnik, čís. 30 (svazek III., červenec — září 1930).

Plk. Dušan Dudvarski: O spolupráci různých pěchotních zbraní v boji.

Autor použil k tomuto článku spisu bývalého velitele pěchotní střelecké školy, div. gen. Grgura V. Ristiće „O společném působení různých bojových prostředků a o vzájemné součinnosti různých druhů zbraní“, jenž toto téma zcela vyčerpává; plk. Dudvarski podává v přehledu výtah z hlavních myšlenek spisu, doplněný vlastními názory a zkušenostmi o použití jednotlivých částí výzbroje pěchoty.

Základní částí článku jest úvaha o vzájemné spolupráci a souladu v činnosti jednotlivých palebných prostředků pěších jednotek. V družstvu není specialistů. Všichni vojíní družstva umějí použít kterékoli zbraně družstva: pušky, lehkého kulometu nebo kulometné pušky,*) granátometu nebo ručního granátu. Velitel družstva dostane úkol od velitele čety; volba prostředků a jejich souladná činnost je ponechána jeho péči a inteligenci. Stává se tak hybnou silou družstva, jeho mozkiem a osou, což však nevylučuje iniciativní činnost jednotlivců, nemá-li velitel možnost veletí. V četě, která má ve všech evropských armádách 3—4 družstva s 3 „kulometnými puškami“ neb jedním lehkým kulometem, nemůže velitel mítí vždy osobní vliv na řízení palby, avšak musí si vždy zachovat vliv na řízení boje. Za splnění

*) V jugoslávské armádě se rozlišuje „puškomitraljez“ — „kulometná puška“ na př. franc. F. M. 15 neb čs. ZB. 26, a „laki mitraljez“ — lehký kulomet, na příklad rak. kulomet „Š“ 12 s rámovým podstavcem.

úkolů čtyř jest osobně odpověden, proto volba tvarů a použití palebných prostředků je ponecháno jeho rozhodnutí. Jeho hlavní starostí musí být, aby přivedl četů co nejbližší k nepříteli beze ztrát a aby si mohutnou palbou vynutil přístup ke ztečně vzdálenosti. Zřídka utváří skupení prostředků, aby takto snáze splnil svůj úkol. Jeho místo je vpředu, u vedoucího družstva. Zteč vykoná četa buď sama nebo spolu se sousedními četami. Podporovat palbou sousední jednotky je stálou povinností velitele čety v boji, dovoli-li mu to situace. Musí si ponechat část vojinů v záloze, aby nepozbyl vlivu na řízení boje. Je-li pěší četě přidělen těžký kulomet nebo celá kulometná četa, je velitel kulometů podřízen veliteli pěší čety, s nímž musí udržovati stálý styk. Změnu palebného postavení koná po kulometech, aby nepřerušil kontinuitu palebné podpory. Stejně je podřízen i velitel lehkého minometu, je-li pěší četě přidělen. Rotě se zpravidla přiděluje četa těžkých kulometů, 1—2 minometry, 37mm dělo a někdy i dělo doprovodného dělostřelectva. Tím se stává rota mocnou palebnou jednotkou, schopnou splnit i těžší úkoly. Velitel roty v současném boji nemůže řídit palby všech svých zbraní, ale musí řídit boj roty. Veškeré umění záleží v tom, jak kombinuje palbu a pohyb svých zbraní. Zahájení palby nařizuje, je-li možné, sám, další řízení přenechává velitelům čet. Může však naříditi soustředění palby. V útoku i v obraně si vytvoří plán palby, obsahující: cíle jednotlivých čet, cíle přidělených zbraní, cíle dělostřelectva, spolupráci se sousedy; za útoku předvídaná palebná soustředění na úsek, na nějž chce útočit, v obraně zajištění neprostupnosti palebné přehrad. Pohyb je jen tehdy možný, je-li připraven a chráněn palbou. Převahu palby musí se velitel roty snažit stále udržeti. Velitelům přidělených zbraní dá přesný úkol, tyto specialisté podají mu návrhy na nejvhodnější použití svých jednotek. Podpora těžkých kulometů se uskutečňuje buď přestřelováním anebo střelbou mezerami, a není-li jich, musí kulometníci odvážně i do palebného sledu pěchoty. Za zteče následují ihned za pěšáky, aby na dobytém cíli vytvořili novou basí k dalšímu pronikání do hloubky. Velitel roty může mít tedy velmi mnoho různých palebných prostředků. Hlavní jeho povinností je použití jich tak, aby vydaly maximum své palebné síly. Přes to živí bojovníci zůstávají hlavním činitelem v boji a stroje a zbraně jsou jim přiděleny proto, aby měli co nejméně ztrát. Prapor má čtyři pěší a jednu kulometnou rotu. Mimo to může mu býti přidělena: četa 37mm děl, minomet anebo četa doprovodného dělostřelectva. V jeho prospěch může působiti část dělostřelectva pro přímou podporu nebo pro všeobecnou činnost. Je-li třeba, jsou mu přiděleny i 1—2 čety obrněných aut. Prapor je tedy jednotkou, v níž je zkoncentrována celková výzbroj pěchoty. Povinností jeho velitele je sjednotiti činnost všech těchto zbraní, aby splnil úkol praporu. Nejdůležitější jednotkou je kulometná rota o 9—12 kulometech, protože je palebně nejmocnější, pro přesnost a stabilitu svých zbraní. V obraně i za útoku může pro svou možnost dálkové palby nahradit nedostatek dělostřelectva. Pluk má zpravidla též rotu minometů o 2 četách lehkých a o 1 četě středních minometů, jež jsou přidělovány praporům 1. sledu, jejichž velitelé je podrží u sebe, a působí tak zezadu na vývoj boje. Minometry střední ráže podrží velitel pluku ve své ruce, aby jich použil na nejdůležitější části úseku pluku. Za útoku v hornatém anebo nepřehledném terénu doporučuje se decentralisace minometů, v obraně jich soustředění ke zvláštním palebným úkolům. Za pronásledování je možno je přidělit i pěším četám, aby demoralisace nepřítel nastala co nejdříve. Totéž platí o 37mm dělech. Z úvah vyplývá poučení: velitelé všech stupňů musí znát možnosti působení a použití všech zbraní pěchoty, studovat jejich vývoj a pokroky, avšak technika není vše. Stejně důležitý jest i živý střelec, jehož mravní výchova je základem úspěchu, jak ostatně praví i národní přísloví: „Boj nevede lesklá zbraň, ale srdce junákov!“

Pplk. Ivan S. Tomašević: O použití těžkých kulometů ve všech částech a fázích boje.

V úvodu podává autor vývoj názorů na důležitost palby v boji; konečným stadiem této evoluce byl vynález kulometu, jehož použití v obou balkánských válkách a ve válce světové autor rozbírá a kritizuje. Dnes je kulometná rota o třech četách po třech kulometech organickou součástí pěšího praporu jako jeho pátá rota.

Použití kulometů za přibližovacího postupu. Všude tam, kde jde o to získat čas, kde čelní prvky musí vést samostatně boj po delší dobu, nežli se valný voj může rozvinout k boji, přidělujeme i předvojovému houfci těžké kulometry (je to střetný boj, pronásledování, boj o přechody, v horské válce), a to i jednu četou. Autor nedoporučuje přidělit kulometry předvojové hlídce, neboť vzdálenost její od předvojového houfce není tak veliká, aby vzhledem k palbě těžkých kulometů byla brána v úvahu.

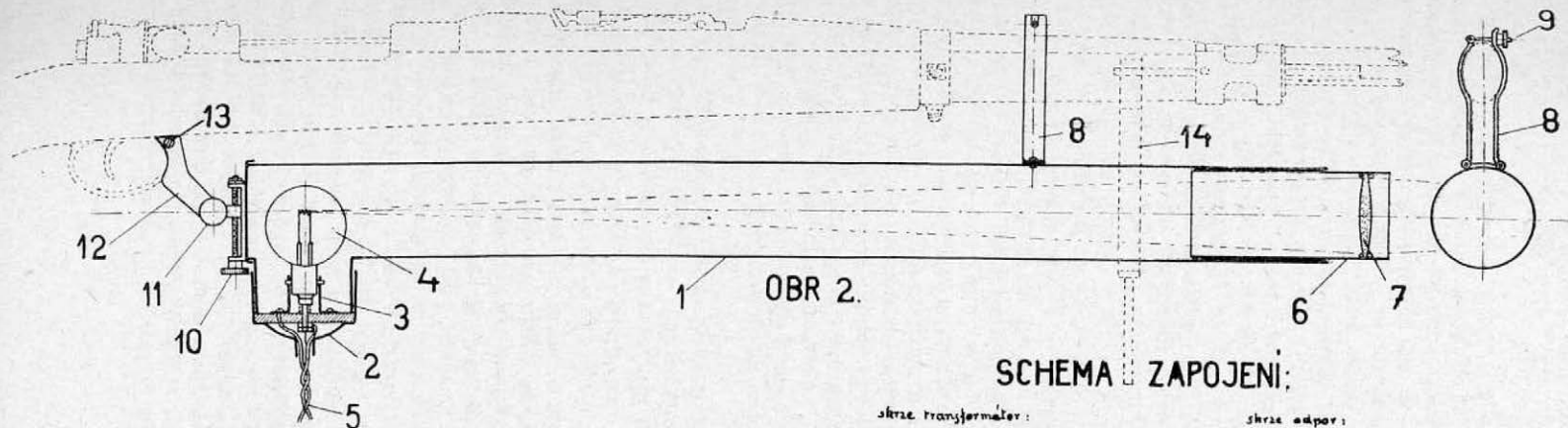
Použití těžkých kulometů za ústupu. V této fázi boje mohou být přiděleny i jednotlivé těžké kulometry jednotkám na ústupových pozicích, aby nepřátelský nápor byl lámán a brzděn stálou palbou a tím získáván čas.

Použití těžkých kulometů v boji proti nepřátelskému letectvu. Těžké kulometry účastní se boje jen proti letounům, letícím níže nežli 1000 m. Aby se zvýšila účinnost střelby, určí velitel kulometné roty z každé čety po jednom kulometu k této akci. Nejsou-li ostatní kulometry angažovány v boji, mohou se i ony zúčastnit protiletadlové střelby, zvláště tehdy, děje-li se nálet větším počtem avionů.

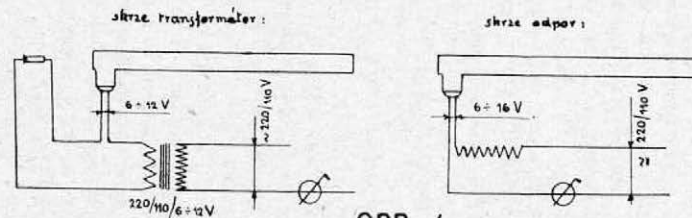
Použití těžkých kulometů na předních strážích. Zásadně se přiděluje četa těžkých kulometů jen hlavní polní stráži a to té, která uzavírá nejdůležitější směr nepřátelského postupu. Výjimkou mohou být jednotlivé kulometry přiděleny polním strážím, chrání-li přechod, soutěsku, most a p. K obraně proti letadlům určí velitel hlavní polní stráže jeden kulomet; kulometů přidělených polním strážím k tomuto úkolu nepoužívat.

Použití těžkých kulometů za všech období útoku. Za přibližování přidělí velitel praporu zpravidla oběma čelním rotám po 1 četě kulometů a třetí si ponechá k své dispozici. Může ji však vysunout na vhodné dominující body vpředu nebo na křídle k eventuální podpoře útočného sledu. Ve východisku k útoku tvoří kulometry kostru plánu palby pro nastávající útok. Velitel praporu určí veliteli kulometné roty cíle a počet kulometů je postřelující, eventuálně prostory, kde má umístit své čety. Již předem zvolí příští palebnou základnu, aby podpora kulometné roty, přemísťující se po částech, byla nepřetržitá a trvala i za zteče. Musí rovněž určit kulometnou četou, která poté ihned následuje pěchotu, aby ji podporovala při zajištění dobytého cíle. Dále řeší autor otázku centralisace či decentralisace těžkých kulometů a dochází k tomuto závěru: zásadně soustředění v rukou velitele praporu a velitele kul. roty. Nedovoluje-li to terén, podrží si alespoň jednu četou k své dispozici. Avšak i čet přidělených rotám může velitel praporu použití k zvláštním úkolům v prospěch úlohy celku. Po dobytí cíle pak je nutno rotám útočného sledu přidělit opět po kulometné četě, aby roty mohly samy energicky pronikat do hloubky obranné pozice nepřítele. Ovšem část podléhá opět přímo jemu, aby byl uplatněn vliv jeho na vývoj boje. Této čety použije buď k podpoře vlastního útoku nebo v prospěch sousední jednotky, která podporu opětuje. Touto pomocí je povinen vždy, pokračuje-li útok sousedního praporu zvolna nebo vyrazí-li proti němu nepřátelský protiútok. Protiletadlovou obranu obstarají především kulometné roty záložních praporů, avšak na nízko letící aeroplány musí býti i u útočícího praporu nařízena střelba jednoho kulometu pro četou.

PROJEKČNÍ PŘÍSTROJ KE KONTROLE MÍŘENÍ.

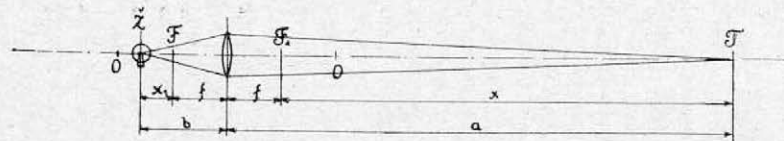

SCHEMA ZAPOJENÍ:

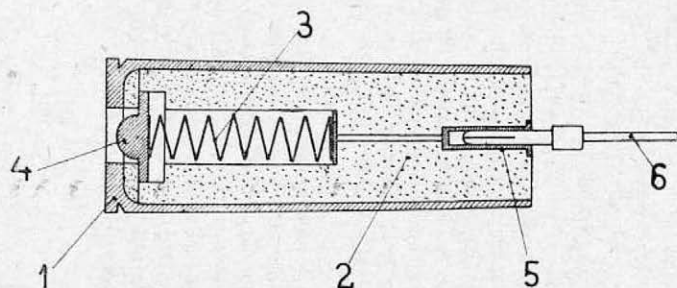
OBR. 4.

OPTICKÉ SCHEMA:

OBR. 1.

KONTAKTNÍ NÁBOJ

OBR. 5.

K článku škpt. Jana Valníčka: Projekční přístroj ke kontrole míření.

Použití těžkých kulometů v obraně. Rovněž v obraně jsou těžké kulometry její páteří a kostrou palebného plánu. I tu velitel praporu určí veliteli kulometné roty cíle nebo pravděpodobné směry nepřátelského útoku, počet kulometů a prostory pro umístění kulometných čet. Při umísťování kulometů musí dbát i možnosti koncentrace palby všech čet na kteroukoli část předpolí. Dále určí, které kulometry obstarají dálkovou palbu, které zahájí palbu na cíle vzdálené 1000 m a které zůstanou utajeny až do vyrazení nepřítele ke zteči. Co se týká otázky centralisovaného nebo decentralisovaného velení kulometným jednotkám v obraně, platí zásady, uvedené v odstavci o útoku. I vzájemná podpora sousedů je týž požadavkem jako za útoku. — Je-li osádka zákopu hlavního odporu nucena ustoupit, chrání její pohyb vzad kulometry umístěné do hloubky mezi posicemi, které také připraví a podporují protiútok záloh. Je-li nucen ustoupiti celý prapor, ustupují kulometry poslední, a to po četách, podle svého učlenění do hloubky. — I v obraně zajistí střelbu proti letadlům jeden kulomet pro čet, ač hlavní úkol protiletadlové obrany mají záložní prapory.

Použití těžkých kulometů ve zvláštních případech. Za nočního útoku doporučuje autor ponechat 2 kulometné čety ve východisku, zatím co třetí četa se pohybuje za útočným sledem neb uprostřed něho. Úlohou čet ve východisku je zachytit prapor, nebude-li mít úspěch, úlohou doprovodné čety je součinnost s pěchotou po dobytí cíle. Pro obranu v noci zařadí se těžké kulometry pro noční střelbu, a to především ty, které jsou umístěny v zákopu hlavního odporu. V lese nelze palebné síly těžkých kulometů plně využít, útok v lese se vede úderem a působení palbou trvá jen krátkou dobu. Proto část kulometů bude přímo v rojnici, neboť přestřelování je nemožné. Stejný způsob boje si vynutí i italské viniční kultury, s tím rozdílem, že jimi vedou velmi dobré cesty, podél nichž může nepřítel působit ze samočinných zbraní. Tyto vinice jsou hlavně v údolí řek Tagliamento a Piave. Při obraně v lese bude třeba uchýlit se k decentralisaci a kulometné čety stanou se součástí rot čelního sledu, kromě třetí, vyhrazené k dispozici velitele praporu.

Závěr. Kulometry v rukou nedostatečně vycvičeného mužstva nebo špatně vedeného jsou mrtvým kapitálem. Proto dokonalá znalost jejich vlastností a umění jimi disponovati jest základním požadavkem pro budoucí velitele praporů.

Major M. K.: O podstavcích pro protiletadlovou střelbu a o rozptylu kulometů při střelbě na vzdušné cíle.

Autor, mjr. Milan Kereković, učitel nauky o kulometech a o pěchotních dělech, vidí ve střelbě proti letadlům řadu otázek nanejvýš důležitosti, jež se mohou shrnouti ve tři hlavní skupiny: 1. otázky protiletadlových mířidel, 2. otázky protiletadlových podstavců, 3. otázky výcviku a školení velitelů a mužstva ve střelbě na vzdušné cíle. Tyto tři skupiny vyčerpávají celý problém. Skupině 1. a 3. bylo v jugoslávském vojsku věnováno dosti pozornosti, ale zapomínalo se na otázku podstavce. Dobrá mířidla mají a ukáží svou plnou hodnotu teprve tehdy, je-li i podstavec řešen pod tímto úhlem a vložen do rukou vycvičené obsluhy.

V další stati přechází autor k vlastnímu tématu, k analýze vlivu podstavce na výsledky střelby proti letadlům, srovnává tento vliv s odlišným zjevem při střelbě na pozemní cíle. Při této střelbě je vliv střelcův z valné části redukován mechanicky upevněním zbraně a stabilitou podstavce, kdežto při střelbě protiletadlové pro výšku podstavce (kul. „S“ 130 cm, „H“ 175 cm, St. Etienn 131 cm), pro labilní spojení kulometu s podstavcem jen v jediném bodě a pro polohu střelcovu dochází při činnosti zbraně k intenzivnímu chvění, jemuž střelec klade odpor, čímž nabývá jeho vliv převahy nad strojem. Tím vzrůstá i rozptyl zbraně značnou měrou, neboť se uplat-

ňuje i řada přirozených, nevyhnutelných chyb, známých pod pojmem „vliv střelců“. Známe-li příčiny vibrace zbraně, jež působí tak neblaze na rozptyl, můžeme se snažit praktickými pokusy nalézt cestu k jejich odstranění. Takových pokusů v Jugoslavií není, ač jinde jsou konány. Proto sahá autor k cizí literatuře (Infanterij Journal z října 1929), z níž čerpá data pro srovnání praktického rozptylu při střelbě na pozemní cíle a při střelbě na vzdušné cíle. Opíraje se o ně dochází k závěrům, k nimž se došlo i teoreticky, a to: Zvětšení polohového úhlu je v přímém poměru k zvětšení rozptylu. Velikost rozptylu je v nepřímém poměru k stupni výcviku. Poněvadž technická nedokonalost podstavců jest jednou z hlavních příčin poměrně velkého rozptylu při střelbě proti letounům, bylo by třeba zaměnit je dokonalejšími. Mechanické řešení by však mělo za následek zatížení pěchoty a tím omezení její pohyblivosti. Proto zbývá jediná cesta, jak zmenšiti tyto nedostatky, a to zdokonalení výcviku a zvýšení obratnosti obsluhy.

Major Milan Kereković: O střelbě 37mm děl v noci a za mlhy.

Autor především analyzuje možnosti a druhy palebných úkolů, jež mohou být svěřeny četě děl neb jednotlivým 37mm dělům. Každý takovýto palebný úkol ukládá veliteli řešení úkolu se stanoviska taktického a technického. Obě hlediska se však navzájem doplňují, neboť při taktickém použití této zbraně musí velitel zároveň mít zřetel k technickým možnostem a pod zorným úhlem obojích úvah vykonat přípravu ke střelbě, jakož i střelbu samu. Jen tak splní svůj úkol v souhlase s intencemi svého velitele. Činitelé působící na jeho rozhodnutí jsou: úkol, terén, situace a denní doba, podle okolností vliv noci nebo mlhy. Při střelbě v noci nebo za mlhy musí se však příprava k ní vykonat, pokud jest ještě vidět, vlastní střelba pak za tmy. Vzhledem k nemožnosti korektur za střelby je třeba přípravu vykonat tím pečlivěji. Volbě palebného stanoviště musí být za mlhy věnována zvláštní pozornost, neboť závoj mlhy skrývající nás může rázem zmizet a ohrozit nejen splnění úkolu, ale i uvést v nebezpečí obsluhu s dělem.

V druhé části svého článku probírá autor jednotlivé části přípravy ke střelbě a to zjištění prvků střelby (náměru a odměru). Odměr se určuje jako za normálních okolností. Bud' s použitím pomocného záměrného bodu, jímž je v noci světelný zdroj, za mlhy pak podle její hustoty buď záměrka nebo jiný způsob, k čemu připojuje detailní popis světelného zdroje. Pokud jde o určování elevace, rozlišuje autor určování pomocí collimateuru a zaměřovače u děla Piteaux a zaměřovače u děla Škoda vz. 15 (býv. rak. Inf.-Geschütz M. 15), jakož i libelou vz. 57. Poté přistupuje autor k určení hranic bezpečnostního pásma a k výkladu o zjištění možnosti přestřelování, jichž se dotýká jen stručně, tvrdě, že vzhledem k těmto dvěma omezením je nutno 37mm dělům za takovýchto zvláštních okolností dávat palebné úkoly velmi jednoduché a prosté. Poslední část přípravy ke střelbě — dokončení přípravy — se vlastně nekoná, neboť opravy nelze provést a přechází se proto ihned v účinnou palbu, k níž autor nemá jiných poznámek, kromě té, že je třeba pamatovat v obou těchto případech (noc — mlha) větším počtem nábojů na splnění úkolu nežli za normálních událostí.

Evgenij Novickij: Krátký bibliografický přehled cizí literatury o pěchotě podle programu PSS. v r. 1929.

Pěchotní střelecká škola pro důstojníky v Sarajevě dostala v r. 1929 výměnou za svůj „Pešadiski glasnik" celkem 41 cizích vojenských časopisů a revuí, z nichž jsou: 4 francouzské, 7 německých, 1 belgický, 4 italské, 2 americké, 3 československé, 2 rumunské, 1 maďarský, 2 bulharské, 1 španělský, 1 litevský, 3 polské, 2 švýcarské, 2 rakouské, 1 dánský, 1 sovětskoruský a 4 ruských emigrantů. Z těchto časopisů

vybírá a podává neúnavný knihovník a polyglot, bývalý carský generál Novickij, jugoslávské vojenské veřejnosti přehled bibliografie o pěchotě za rok 1929.

V „Různostech a zprávách“ uveřejňuje redaktor „Glasnika“ Valerian Baranov překlad části II. dílu nového „Polního řádu sovětské armády“, kapitán II. třídy S. D. Dimitrijevič „Historický přehled vývoje zastírání“, jenž je přeloženým výtahem z ruského spisu Didenkova „O taktickém použití maskování“, šifra B (kpt. Bašić), překlad francouzského předpisu „Instruktion sur la figuration des feux“ (Paris 1929) a překlad Morelova článku v „Revue d'Artillerie“ (září 1927) o kulometu Hotchkiss 12.2 mm pro protiletadlovou střelbu. Škpt. J. Smazal.

Různé zprávy.

Nový belgický minomet. Tato nová zbraň povstala z požadavku, pocházejícího ještě z války, modernisovati německé minometry, totiž rozdělití váhu po 35 kg, ale maximální dostřel zvýšiti ze 1300 m na 2000 m. Konečně pronikala zde snaha dosíci většího zaměřovacího pole použitím opěrné lafety. Tento úkol, vytvořiti na podkladě těchto požadavků nový minomet, byl svěřen belgickým závodům „Fonderie Royale des Canons“. Tato továrna vynasnažila se všemožně, aby dosáhla tohoto cíle; ale během doby přišlo se k tomu názoru, že by se na německém minometu musilo tolik měnit, že je lépe konstruovat nový.

Tento nový typ belgického minometu vyobrazeného v Bulletin Belge des Sc. Mil. lze označiti za velmi zdařilý. Je to v principu malé dělo s opěrnou lafetou.

Hlaveň je autopretovaná, k nabíjení zezadu, s jednoduchým šroubovým závěrem. Hlaveň se pohybuje zpět v kolébce, opatřené perovitým zpětným zařízením a jednoduchou brzdou, ale s automatickým naplňovacím zařízením. Hlaveň a kolébka se otáčejí v horní lafetě o akčním radiu 40°. Výškový akční radius jde od -6 až do +80°.

Pokud to lze, je minomet tažen; pokusy jsou v proudě. Na bojišti může býti však rozložen na 7 jednotek, z nichž nejtěžší je 35.5 kg. Tyto jednotky jsou: hlavěň, kolébka, horní lafeta, osa s příslušnými potřebami, dále 2 nohy, nosič kolébky s příslušnými potřebami.

Příslušná data tohoto minometu jsou: ráže 76 mm, váha hlavně 34.13 kg, délka hlavně 585.5 = 7.7 ráže, palebná výška 500 mm, celková délka 2.48 m, zpětný náraz 335 mm, střela 4.65 kg, max. počáteční rychlost 160 m/sec., max. dostřel 22 km, nejmenší dostřel při 80° 640 m.

V. K.

Vojenské hledisko bulharské na organisaci pěší divise. Vojenský bulharský list „Narodna Obrana“ uveřejnil před nějakým časem zajímavý článek, týkající se organisace pěší divise. V tomto článku jsou v souhrnu uvedeny příčiny, které přinutily válčící státy ve světové válce přijmouti organisaci divise o 3 pěších plucích. V přítomné době — jak uvádí onen list — směřuje všeobecná tendence k organisaci divise o 4 plucích pěchoty. K tomuto protichůdnému názoru prý se dospělo po zjištění malého počtu pěchoty u divise, což mělo vliv na omezení její bojové hodnoty. Špatné stránky divise o 3 plucích jsou prý tyto: podobná divise se rychle opotřebuje; štábů a služeb je příliš velký počet v srovnání s omezenou akční hodnotou divise; systém trojplukové divise by vedl k jednotvárnému použití jednotek, a to: dvou pluků v první linii a jednoho pluku v druhé linii.

Usuzujeme, že tento článek, uveřejněný ve vojenském bulharském časopise, je ve spojení s nynějším úmyslem hlavního štábu bulharské armády přistoupení k reorganisaci armády.

Nový typ 12 mm kulometu systém Fiat. Bulletin Belge, svazek XI., ročník 1930, uveřejňuje článek o novém kulometu systém Fiat, konstruovaném firmou Safat, která náleží ke koncernu italskému Fiat.

Tento nový kulomet má ráží 12 mm a má sloužiti jak ke střelbě proti letadlům, tak i proti tankům. Skládá se z vlastního kulometu a lafety. Kulomet má chlazení buď vodou nebo vzduchové. Lafeta má tvar buď polní lafety na kolech nebo je na pevném podstavci.

Konstrukce kulometu se dosud tají. Lafeta je kombinovaná a lze ji užíti jak